

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de

SAAMBINDER

De beleving van Pasen [p.4]

Gereformeerde Gemeente Westzaan

Na geruime tijd in gezelschap bijeen te zijn gekomen, wordt er op 3 januari 1888 in Westzaan een Kruisgemeente geïnstitueerd. De eerste decennia worden de kerkdiensten in de woning van ouderling P. Brinkman aan de J.J. Allanstraat gehouden. In 1907 verrijst er op dezelfde plaats een nieuw kerkgebouw. Als gevolg van de perikelen rondom de schorsing van ds. R. Kok scheidt

de gemeente in 1951 in tweeën. Na onder meer in gebouw 'Concordia' en het zaaltje van de weduwe May te hebben gekerkt, komt men vanaf 1954 meestal bijeen in de uit 1695 daterende Doopsgezinde 'Noordervermaning'. In 1964 kan dit kerkgebouw (met 140 zitplaatsen) worden aangekocht. De gemeente is vacant. Het aantal leden en doopleden bedraagt 100.

05/04/2018
jaargang 96

nr **27**

De Levensvorst verschijnt aan een balling

Johannes is op het eiland Patmos. Een balling tussen de misdadigers. Verbannen door keizer Domitianus. Zijn misdaad was: het verkondigen van de volle raad Gods! Het prediken van de enige Naam tot behoud en zaligheid.

En Ik ben dood geweest; en zie, Ik ben levend in alle eeuwigheid. Amen.

Openbaring 1:18b

Ik, Johannes was op het eiland genaamd Patmos, om het Woord van God en om de getuigenis van Jezus Christus' (vers 9). Daarom heeft de satan zijn mond willen snoeren.

Maar op dat eenzame rotseiland krijgt Johannes hemels bezoek. Op de dag des Heeren. De Levensvorst verschijnt aan de apostel. De Vorst van Pasen staat voor hem. Hij wordt overweldigd door Christus' heerlijkheid. 'En toen ik Hem zag, viel ik als dood aan Zijn voeten' (vers 17a). Hij wordt opgericht door Christus' genade. 'En Hij legde Zijn rechterhand op mij' (vers 17b). Hij wordt onderwezen door Christus' woord. Johannes hoeft niet te vrezen. De opgestane Jezus gaat Zijn discipel troosten met Zichzelf.

Dood

Hij zegt: 'En Ik ben dood geweest'. Er staat eigenlijk: Ik werd een dode! De Heere Jezus werd vrijwillig een dode. De Goede Vrijdag ligt weer achter ons. Wij zijn er weer bij bepaald hoe Jezus vrijwillig de drievoudige dood onderging. Om de geschonden eigenschappen (deugden) van Zijn Vader te verheerlijken. Om het recht van Zijn Vader te voldoen. Om de vloek van de wet te stillen. Om de hitte van de gramschap Gods over de zonde te blussen. De Heere Jezus Christus, Die geen zonde gekend heeft, heeft God zonde voor Zijn volk, voor vijanden, gemaakt, opdat zij zouden

worden rechtvaardigheids Gods in Hem. Ik werd een dode! Ik heb macht om Mijn leven af te leggen en hetzelfde wederom aan te nemen. Waarom deed Hij dat? Omdat mensen die door hun afval van God in de geestelijke dood liggen, zouden worden levend gemaakt zouden worden. Opdat de doden zouden horen de stem van de Zoon van God en zouden leven. Echt leven. Geestelijk leven. Eeuwig leven. Johannes, hoor je het: Ik ben dood geweest! Maar het is voor eeuwig, voor eeuwig voorbij. De dood zal nooit meer greep op Mij hebben. Ik kan niet meer sterven. Ik heb de dood overwonnen. Ik ben als Middelaar boven de dood verheven.

Leven

'En zie, Ik ben levend in alle eeuwigheid'. De Middelaar heeft het onvergankelijke leven aangebracht. Omdat de Borg Christus dood geweest is en leeft tot in alle eeuwigheid, zal ook de Kerk eeuwig leven. Ook de schapen van deze Herder zijn de dood te boven. Hij heeft de drievoudige dood overwonnen voor al degenen die Hem van de Vader zijn gegeven. Voor hen die Hem door een waar geloof zijn ingelijfd! Het Hoofd leeft en nu zal het lichaam niet meer sterven.

De belofte van de Paasvorst heeft Johannes lang geleden gehoord: 'Ik leef en gij zult leven'. Leven, hier bij aanvang en straks volkomen. Is dat geen troost voor een balling die als dood aan Zijn voeten ligt?

'Ik ben levend in alle eeuwigheid'. Dat wordt nu geleerd door de Geest in een weg van sterven. Eerst door een daad van Gods genade van dood levend gemaakt. Dan als levend gemaakte zondaar leren sterven. Sterven aan alles buiten Christus, Die hét Leven is.

'Want indien wij met Hem één plant geworden zijn in de gelijkmaking van Zijn dood, zo zullen wij het ook zijn in de gelijkmaking van Zijn opstanding'.

Dit heilgeheim mocht Paulus bewust kennen door het geloof. Eertijds een vijand van Christus en Zijn kruis. Maar nu in verwondering uitroepen: 'Ik ben met Christus gekruist en ik leef. Doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij'.

Amen

De boodschap van Pasen is: 'Ik ben levend in alle eeuwigheid'. Jezus leeft! Dat betekent dat Hij open oren heeft om uw gekerm te horen. Dat betekent dat Hij open ogen

ds. M. Karens,
Middelburg

In dit nummer

4 De beleving van Pasen

8 Rechtvaardig door het geloof [3]

20 Wederopstanding des vleses

- 2** De Levensvorst verschijnt aan een balling
- 3** De aanspraak in het Gebed des Heeren [14]
- 5** Commentaar: Israël en de kerk
- 6** Van overzee: Bewaard in de stormen
- 7** Dichterbij Dordt
- 9** Voor u gelezen: Uit het leven van Jacoba Floor-Doornenbal
- 10** Jeugdtribiek
- 11** Boekennieuws
- 12** Kerknieuws
- 13** Berichten
- 14** Kerkdiensten

heeft om uw nood en uw strijd te zien. Dat betekent dat Hij handen heeft om u uit de kuil van modderig slijk te trekken. Dat betekent dat Hij voeten heeft die zich haasten tot uw hulp. Dat betekent dat Hij alle macht heeft in de hemel en op de aarde. De Kerk in de strijd heeft een levende Zaligmaker. 'Maar nu, Christus is opgewekt uit de doden en is de Eersteling geworden dergenen die ontslapen zijn' (1 Kor. 15:20). De Opgestane zegt er 'amen' op! Dat betekent: Je kunt er van op aan. Het is vast en zeker. Het is waarachtig en getrouw. 'Ik ben dood geweest en zie, Ik ben levend in alle eeuwigheid. Amen'.

De Paasboodschap in deze tekst is een vreselijke boodschap voor een onbekeerd mens. De Romeinse wachters in de hof van Jozef konden nog vluchten voor de Paasvorst. Maar voor u en jou, die voortleven in goddeloosheid of in een godsdienst zonder God, zal het straks klinken: Ik ben levend. Breng ze hier en sla ze voor Mijn voeten dood, die niet hebben gewild (!) dat Ik Koning over hen zijn zou. Daarom bid ik u en jou van Christus' wege: Val Hem nu te voet. Buig vandaag aan Zijn voeten. Bekeer u heden tot de levende God. Smeek -aanhoudend- om Zijn opstandingskracht, opdat Hij u en jou door Zijn kracht zou opwekken tot een nieuw leven, een nieuw godzalig leven. 'Kust de Zoon opdat Hij niet toorne en gij op de weg vergaat'.

De tekst zegt: 'En zie! Om te zien moeten we ogen hebben. Het gaat om geloofsoogen. Ja, die ogen moeten telkens geopend worden. Ook na ontvangen genade zijn de ogen zo vaak voor Christus gesloten. Dan zijn we als de Emmaüsgangers en als Thomas. Dan zijn de ogen gesloten door ongeloof en strijd. Dan beleven we dat we midden in de dood liggen. Maar: 'En zie! Al de vijanden zijn overwonnen vijanden. Uw Jezus leeft! Hij opent gesloten ogen. Als het geloofsoog op deze Levende mag zien, gaat de Kerk ook 'amen' zeggen. Dan gaan ballingen hartelijk 'amen' zeggen op Zijn werk. Hij was de Eerste in hun leven. Hij is het ook telkens opnieuw. Hij zal ook de Laatste zijn. Hem zij de glorie. Amen!

*Verlaat niet wat Uw hand begon,
O Levensbron,
wil bijstand zenden.*

Psalm 138:4

Thomas Watson

Uit: "Het Gebed des Heeren" van Thomas Watson (uitg. Gebr. Koster, Barneveld, 1999).

De eerste bede in het Gebed des Heeren [14]

'Uw Naam worde geheiligd'

C. Wanneer kan men zeggen dat wij Gods Naam heiligen? (vervolg)

7. Wij heiligen Gods Naam als wij één van gevoelen met Hem zijn; als het ons smart als Zijn Naam schade lijdt.

- a. De oneer Hem aangedaan gaat ons ter harte. Wat was Mozes ontroerd toen Gods eer was aangedaan! Hij verbrak de tafelen (Ex. 32:19). Het doet ons pijn als we zien dat Gods dag wordt ontheiligd, Zijn dienst wordt vervalst, als de wijn der waarheid wordt vermengd met dwaling.
- b. Het smart ons als Gods Kerk achteruit gezet wordt, omdat Zijn Naam dan schade wordt berokkend. De ellende van Sion gaat Nehemia ter harte; zijn gelaatsuitdrukking verandert erdoor en kijkt droevig. 'Waarom is uw aangezicht treurig?' (Neh. 2:2). Wat, droevig? En dan de schenker van de koning zijn die hem de wijn overhandigt? O, maar het ging niet goed met de Kerk van God, de godsdienst scheen terrein te verliezen en de Naam des HEEREN leed er onder. Daarom wordt Nehemia het leven aan het hof moe. Hij laat de wijn staan en vermengt zijn drank met tranen. Zulk heilig medelijden en treuren als Gods Naam schade lijdt, beschouwt de Heere als het eren en heiligen van Zijn Naam.

Het deed Hizkia pijn toen de koning van Assyrië de levende God hoonde. Hij ging naar de tempel en breidde de brief vol godslastering voor de HEERE uit (Jes. 37:14). Ongetwijfeld heeft hij de brief nat gemaakt met zijn tranen. Hij scheen niet zo zeer bekommerd te zijn vanwege de vrees zijn eigen leven en zijn koninkrijk te verliezen, als wel dat God Zijn eer zou verliezen.

8. Wij heiligen Gods Naam als wij voor Zijn waarheid opkomen. Zeer veel van Gods heerlijkheid ligt in Zijn waarheid. Zijn waarheid is Zijn Goddelijk Woord. Hij heeft Zijn waarheid als een schat ons toebetrouwd. Wij bezitten geen kostbaarder juweel om Hem toe te betrouwen dan onze ziel en Hij heeft geen groter juweel om ons toe te betrouwen dan Zijn waarheid. Zijn waarheid vermeldt Zijn heerlijkheid. Als wij ijverige verdedigers van Zijn waarheid zijn, doen we Zijn Naam eer aan. Men heeft Athanasius wel het 'bolwerk der waarheid' genoemd. Hij heeft zich ingezet voor de verdediging van Gods waarheid tegen de Arianen en was zodoende een pilaar in de tempel van God. Wij kunnen beter de waarheid bij ons hebben zonder vrede, dan de vrede zonder de waarheid.

(wordt vervolgd)

De beleving van Pasen

Pasen wordt wel genoemd “Het hart van alle heilsfeiten”. De Heidelbergse Catechismus spreekt in Zondag 17 (over de opstanding) over drie weldaden: de rechtvaardigmaking, de heiligmaking en de heerlijkmaking.

ds. A. Schot,
Nunspeet

Wie hebben deel aan Christus' opstanding? Ds. Hellenbroek schrijft: 'Diegenen die de kracht van Christus' opstanding kennen'. Deze kracht wordt al ondervonden in de levendmaking. (Ef. 2:5 en 6). De wedergeboorte is een vrucht van Pasen. Maar de wedergeboorte is nog niet het beleven van Pasen. Wanneer wordt het dan Pasen? Als de rechtvaardigmaking beleefd mag worden (Rom. 4:25). Daarmee bedoelen we het mogen leren dat de zonden vergeven zijn en dat we een recht verkrijgen op het eeuwige leven.

Verder vloeit uit Pasen de heiligmaking voort. Paulus zegt in Romeinen 6: 'Opdat gelijkewijs Christus uit de doden opgewekt is tot de heerlijkheid des Vaders, also ook wij in nieuwigheid des levens wandelen zouden'. In dat verband schrijft hij dat wij één plant moeten worden met de Heere Jezus Christus. Ten slotte verkrijgen Gods kinderen uit Zijn opstanding de heerlijkmaking (1 Kor. 15:20, 21).

Het offer aanvaard

Wat voegt Pasen toe aan Goede Vrijdag? De Heere Jezus heeft met Goede Vrijdag

uitgeroepen: 'Het is volbracht'. Met Pasen laat God de Vader zien dat het offer van de Heere Jezus is aanvaard. Pasen is de kwitantie die God de Vader geeft, omdat de rekening is vereffend.

Met Pasen komt de zaligheid zo vast te liggen. Met Pasen wordt de zondaar ontslagen van verdere rechtsvervolging. Als wij de toepassing van Pasen mogen leren kennen, mogen we weten dat de schuld verzoend is. Dan mogen we weten dat de Rechter ons vrijgesproken heeft. Iemand die Pasen heeft beleefd, weet waar zijn schuld gebleven is. Vóór Pasen ligt de schuld er weleens onder. Ná Pasen is de schuld verzoend. Dat maakt een groot verschil. Met Pasen valt daarom de bange vrees voor de dood weg. Voor Gods kinderen is sterven dan geen sterven meer, maar een doorgang tot het eeuwige leven. Dan 'jaagt de dood geen angst meer aan, want alles, alles is voldaan!' Of, zoals Ledeboer schrijft: 'Daar is de schuldbrief weggelegd. Daar is voldaan aan 's Vaders recht. Het leven is begonnen'.

Dát is Pasen. De Rechter is niet meer vertoornd. Het is vlak geworden tussen God en de ziel. De gerechtigheid is aange-

bracht. De vrees die de discipelen hadden vóór en op Goede Vrijdag, zijn ze met Pasen kwijtgeraakt toen de Heere Jezus hun ontmoet is uit de doden. Hij kwam hun boodschappen: 'Vrede zij ulieden'.

Tot een hoofd des hoeks

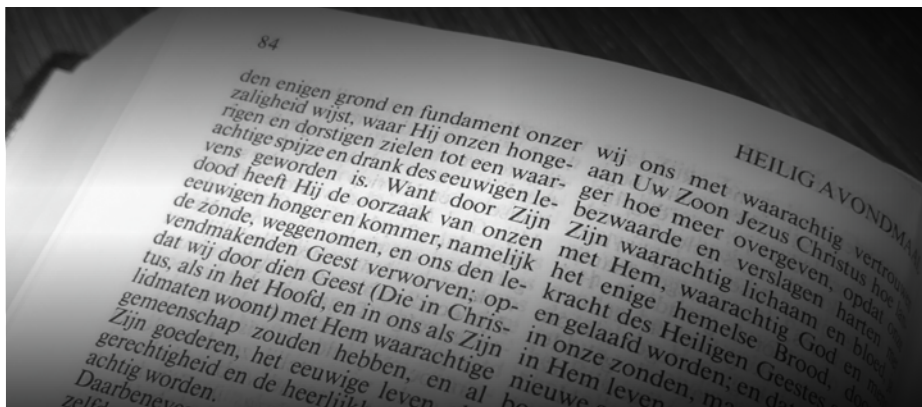
Is het wel Bijbels om te zeggen dat Pasen ook beleefd wordt? Job mocht reeds door het geloof leren dat Zijn Verlosser leefde (Job 19:25). De dichter van Psalm 118 mocht reeds door het geloof zien hoe de verworpen Steen tot een hoofd des hoeks werd gelegd (Ps. 118:22). En Paulus wist te sterven en te leven met Christus (Gal. 2:20). Uit de vele verschijningen van de Heere Jezus kunnen we leren dat Pasen een persoonlijke zaak is én een diepe verborgenheid. De een kon het niet doen met de verschijning aan de ander. Alle discipelen hadden Pasen beleefd, maar Thomas nog niet. Dat is nóg de ervaring van Gods kinderen. Het is een persoonlijke beleving en velen van Gods kinderen missen de geloofskennis van de opgestane Christus.

De toepassing van Pasen is een werk van de Heilige Geest. Er staat in het avondmaalsformulier: 'Want door Zijn dood heeft Hij de oorzaak van onze eeuwige honger en kommer, namelijk de zonde, weggenomen en ons de levendmakende Geest verworven'. Er is dus verband tussen de opstanding van de Heere Jezus en het werk van de Heilige Geest. De Heilige Geest brengt de gemeenschap tot stand tussen Christus en Zijn Kerk: 'Opdat wij door die Geest (Die in Christus, als in het Hoofd, en in ons als Zijn lidmaten woont) met Hem waarachtige gemeenschap zouden hebben, en al Zijn goederen, het eeuwige leven en de gerechtigheid en de heerlijkheid deelachtig worden'. Hier zien we de duidelijke overeenkomst met Zondag 17 van de Heidelbergse Catechismus.

Vrijbrief van de Rechter

Hebben Gods kinderen na Pasen altijd de troost van de vergeving der zonden? In een van onze kerkenraden was vroeger een oude ouderling, die de 'vrijbrief' van de Rechter had ontvangen. Toch vreesde hij dat de Heere deze brief niet meer kon lezen, omdat hij hem zo beduimeld had met zijn vuile vingers. Is dat niet ontroerend mooi gezegd?

De rechtvaardigmaking is volkomen, maar in de heiligmaking blijven Gods kinderen arme zondaren. De vrijspraak blijft, maar de troost daarvan is altijd afhankelijk van het geloof.

Israël en de kerk

De belangstelling voor Israël en daarmee verbonden de relatie van Israël met de kerk lijkt steeds meer toe te nemen. Het ene congres volgt op het andere. Tijdens studiedagen probeert men zicht te krijgen op de theologische betekenis van het Joodse volk.

ds. W. Silfhout,
Capelle aan den IJssel

Ook onder ons is er een toenemende belangstelling voor alles wat met Israël te maken heeft. Dat blijkt wel uit de grote belangstelling voor de CGO-cursus 'Israël en de Bijbel' en de deelname aan reizen naar Israël door ouderen en jongeren.

In de achterliggende weken is die toenemende belangstelling weer gebleken in verslagen van studiedagen die over dit thema werden gehouden. In het RD van 22 maart stond een verslag van een op 21 maart gehouden studiedag 'Israël en de kerk; visie en perspectief'. Deze bijeenkomst was georganiseerd door de onderzoeksgroep BEST van de theologische universiteiten in Apeldoorn en Kampen, het Centrum voor Israëlstudies, de vrijgemaakt-gereformeerde organisatie Yachad, predikanten uit de Nederlands Gereformeerde Kerken en de Jules Isaac Stichting. Twee dagen eerder werd in Veenendaal een door laatstgenoemde stichting georganiseerde studiedag gehouden over de visie van N.T. Wright, volgens sommigen een van de invloedrijkste Bijbelweten-

schappers van dit moment, op het Joodse volk. Op 22 en 23 maart werd in Kampen een academische conferentie gehouden over 'Israël als hermeneutische uitdaging'.

Gods heilsplan

Waar gaat het eigenlijk om bij al die studiedagen? Samengevat zou je kunnen zeggen dat het steeds weer gaat om de vraag wat de plaats van Israël is in het heilsplan van God. Daarbij komen allerlei andere vragen aan de orde, zoals: Heeft het Joodse volk van vandaag nog wel theologische betekenis? Is de kerk in de plaats van Israël gekomen en zijn er geen bijzondere beloften meer voor het Joodse volk? Kunnen we als het om het volk van Israël gaat niet beter spreken van 'vervullingsdenken' dan van 'vervangingsdenken'?

Op de studiedag 'Israël en de kerk; visie en perspectief' werd geconstateerd dat over de vraag: 'Wat dunkt u van Israël' binnen de Christelijke Gereformeerde Kerken (CGK), de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt (GKV) en de Nederlands Gereformeerde Kerken (NGK) zeer divers wordt gedacht. De CGK oriënteerden zich met name op

de Hervormde Kerk, nu de Protestantse Kerk in Nederland. De GKV en NGK keken meer naar de Gereformeerde Kerken. Deze kenden in het verleden een sterke drang om het Evangelie onder de Joden te verkondigen. Na WO II is de gedachte van jodenzending in die kerken nagenoeg verdwenen. Nu willen de GKV en NGK de verbondenheid met Israël wel meer gestalte gaan geven.

Theologische betekenis

De visie van N.T. Wright is dat het Joodse volk van vandaag geen theologische betekenis meer heeft. Hij miskent een aparte status van het Joodse volk. Als Wright stelt dat alles via de Messias loopt en alleen in Hem het heil te vinden is voor Jood en heiden en dat er slechts sprake is van één volk van God, dan vallen we hem geheel bij. Er is voor de Jood geen andere weg tot het heil dan door en in Jezus Christus. Het zal één kudde zijn onder de enige Herder. Zijn stellingname komt er echter wel op neer dat er geen bijzondere beloften meer zijn voor het Joodse volk. Als je dat beweert, lees je toch wel over stellige uitspraken van de apostel heen, zoals we die vinden in Romeinen 11: 'Heeft God Zijn volk verstoten? Dat zij verre.'

Vervullingsmodel

Het zogenaamde 'vervullingsmodel' gaat ook uit van de gedachte dat de weg tot God voor zowel Joden als heidenen loopt via Christus. Spreken over het 'vervullingsmodel' lijkt echter op een krampachtig zoeken naar een begrip waarbij men niet kan worden beticht van 'vervangingsdenken'. Het is beter om in dit verband niet te spreken over allerlei modellen, maar eenvoudig over Gods beloften voor het Joodse volk. En dat voor het Joodse volk wereldwijd, om te voorkomen dat we alles toespitsen op Israël als volk en op de staat in het Midden-Oosten. Als Paulus in de Romeinenbrief schrijft dat God Zijn volk niet heeft verstoten, dan spreekt hij over het zaad van Abraham, waaruit hij zelf ook is voortgekomen.

In het licht van wat Paulus verder schrijft in hoofdstuk 11, maar ook in de voorafgaande hoofdstukken 9 en 10, kan men moeilijk volhouden dat het Joodse volk van vandaag geen theologische betekenis meer heeft. Deze betekenis heeft niet alleen betrekking op de Joden, maar ook op de gehele wereld, want: 'Indien hun verwerping de verzoening is der wereld, wat zal de aanneming wezen, anders dan het leven uit de doden?' (Rom. 11:15).

Bewaard in de stormen

Hoewel de kalender aangeeft dat het voorjaar er weer is, heeft de winter hier nog geen afscheid genomen. Vorige week viel tijdens een winterstorm, die over het Noordoosten van Amerika trok, meer dan een halve meter sneeuw.

ds. C. Vogelaar,
Clifton (VS)

De Heere bewaart en is een verrassend God.

Een prachtig gezicht is het als bomen, struiken, huizen en wegen bedekt zijn met sneeuw. Maar voor veel ongemak zorgt het wel. Scholen werden gesloten en velen konden niet naar hun werk. Wegen bleven, ondanks inzet van grote sneeuwschuivers en ander materiaal, onberijdbaar. Velen moesten zich zelfs eerst uitgraven.

U begrijpt dat het voor de jeugd heel plezierig, maar voor ouderen heel ongemakkelijk was.

Bomen bezweken onder de zware vracht van natte sneeuw, wegen waren afgesloten en honderdduizenden zaten zonder elektriciteit, in het donker en zonder verwarming.

De zangtijd

Toch hoor je de vogels al zingen. En als de sneeuw op veel plaatsen weggesmolten is, zie je al vroege bloemen in voorjaarstooi. Je leest ervan in Hooglied 2:12: 'De bloemen worden gezien in het land, de zangtijd

genaakt, en de stem der tortelduif wordt gehoord in het land'.

We mochten afgelopen zondag het Heilig Avondmaal in onze eigen gemeente bedienen. Wat kunnen er vooral in een week van voorbereiding toch vaak stormen opsteken. Echte winterstormen, waarin er geen leven, geen liefde, geen geloof meer overgebleven lijkt te zijn. Spotters zijn er dan genoeg. Het kan zijn in het leven van pelgrims alsof er nooit iets in het leven gebeurd is, alsof God hen verlaten heeft: 'Waar is God, op Wie gij bouwde en aan Wie ge uw zaak vertrouwde?' Het levensscheepje dreigt te breken en het lijkt omkomen te worden.

Zo werd het zondagmorgen. De Heere hielp door, ambtelijk, en sommigen van Gods kinderen mochten spreken van bemoediging. Maar als je zelf geen leven, geen teken van Gods gunst, alleen maar de kilte van de winter kunt waarnemen, is het dat bange vrees het hart vervullen

kan. Je kunt er in de storm niets meer van bekijken of de Heere ooit terugkomen zal. Verdiend is het ook niet. Wat blijft er over van alles wat de Heere gegeven heeft dat je mocht doen: alleen maar schuld. Een wonder als er iets goeds van Hem bij mocht zijn. Dan was dat alleen genade en de onbevattelijke trouw van God.

Toch is er nog iets anders te melden. De Heere bewaart niet alleen, maar is ook een verrassend God. In de nabetrachting mochten we, wat we wel meer doen als de zondagsafdeling er bij past, over Zondag 15 preken: over het dierbare borglijden van Christus. Vraag en antwoord 38 mochten opengaan en de Heere daalde af en vervulde het hart met verwondering. O, de schoonheid, de heerlijkheid van Sions betalende Borg! 'Opdat Hij, onschuldig veroordeeld zijnde, ons daarmede van het strenge oordeel Gods, dat over ons gaan zou, bevrijdde', zo zegt onze catechismus het. Dan is er het verlangen eeuwig te mogen zingen van Gods goedertierenheden.

Bewaard

En nu moeten we verder maar bewaard worden. Vanavond en morgen verwachten ze weer een flinke winterstorm hier. 'In ons is geen kracht tegen deze grote menigte die tegen ons komt, en wij weten niet wat wij doen zullen, maar onze ogen zijn op U', bad Josafat. Maar gelukkig, we lezen in 1 Petrus 1:5: 'Die in de kracht Gods bewaard wordt door het geloof tot de zaligheid'. Dat kleine woord 'bewaard' was ook de ervaring van de al weer meer dan twee jaar geleden overleden vriend Barney Sweetman, over wiens sterven en begrafenissen we al eerder geschreven hebben. Vaak sprak hij ervan. Hij is van zichzelf, van de zonde verlost.

We moeten er ook op de preekstoel voor bewaard worden onszelf op de voorgrond te brengen. Lang geleden schreef een vriend aan zijn predikant: 'Mijn gebed voor u is dat Hij u altijd dichtbij Zich wil houden, en dat als u naar de preekstoel gaat, u niet gezien mag worden, en als u uw lippen opent, dat u dan niet mag worden gehoord, maar dat u verborgen mag zijn achter Zijn glorie en schoonheid, en dat Zijn stem mag worden gehoord, die Zijn eigen zoete woorden van vergeving en vrede spreekt tot vermoeide en uitzierende zielen'.

Als Christus gaat verschijnen, dan gaan wij verdwijnen. Dan alleen, maar dan ook met vreugde. Hij alleen is het Die alle eer en aanbidding waardig is!

Gebed van de secretaris

*De oproep heeft alweer in 't kerkelijk blad gestaan:
Of er voor 't wonderlijk ambt
nog mannen zijn die zich geroepen weten
(en die die roeping niet kunnen vergeten)
om in de dienst van onze Koning uit te gaan*

*Er zijn opnieuw attesten opgevraagd
de brieven komen langzaam binnen
De één zeer overtuigend, onderbouwd,
de ander minder sterk, maar welbeschouwd
gaat de 'selectie' al beginnen*

*De secretaris zucht, de brieven zijn gelezen
Hij vraagt zich af, wie van hen wordt gedreven;
ja, wie van hen wordt nu door God gezonden
en is het tere ambt op 't hart gebonden,
aan wie de roeping van de prediking gegeven?*

*Straks volgen de gesprekken met de broeders
van 't curatorium. Die uitgenodigd zijn zullen vertellen:
de een over een heldere overtuiging;
de ander over een worst'lend overbuiging
en moeten zij als mensen dan een oordeel vellen?*

*'t Gebed klimt op naar Boven: Heere, geef ons licht
wilt U getuigen van Uw eigen werk en daden
Want wie zijn wij om hierin te beslissen
wat zouden we ons licht kunnen vergissen
bewaar ons dat w' Uw werk toch niet versmaden*

*En als er mannen zijn die wij af moeten wijzen
Wilt U die dan nabij zijn, en kon het in Uw raad bestaan
ze in Uw dienst een plaats verstrekken
en in hun hart het blijvende verlangen wekken
om eenmaal toch in 't ambt te mogen staan*

*Want als Gij roept, kunt Gij het ook beproeven
Misschien is het dit keer Uw tijd nog niet
Sterk dan in deze onbegrepen wegen
Schenk lijdzaamheid en maak ze maar genegen
te zeggen: 'Heere, dat Uw wil geschied'.*

C.H.

RUBRIEK **DICHTERBIJ DORDT** [11]

In het hart gegeven

Uit de Voorrede van de DL: 'Want als daar nauwelijks enige hoop van herstel naar menselijk oordeel scheen voorhanden te zijn, heeft de Heere aan de Doorluchtige en Hoogmogende heren, de Generale Staten der Verenigde Nederlanden, dit in het hart gegeven, dat zij, met advies en directie van de doorluchtigsten en kloekmoedigsten Prins van Oranje, besloten hebben deze woedende zwaarigheden met wettelijke middelen te bejegen, welke door de voorbeelden der apostelen zelve en der christelijke Kerk na hun tijd doorgaans zijn goed gekend, en zelfs ook in de Kerk van Nederland met grote vrucht voor dezen gebruikt...'

Het gaat hier om de voorbereidingen voor de synode van Dordrecht. Dus wat is er voorafgegaan aan deze (inter)nationale synode? Wat was er gaande in ongeveer de jaren 1611 tot 1618? We horen over een hopeloze situatie 'naar menselijk oordeel'; over geweld en list, over de bedreigingen van buitenaf en van binnenuit. De kerk zucht onder Gods toorn die men had verwekt. Daardoor moest de Heere Zijn aangezicht wel verbergen. Wat is het dan bang! Vanwaar zal dan nog onze hulp komen? Allereerst zal blijken dat de Heere regeert. Hij gebruikt daartoe wijs en soeverein *middelen*. Het eerste middel is de toenmalige overheid van de Nederlanden. Een overheid die sterk verdeeld was door de politieke structuur: de grote zelfstandigheid van de verschillende staten, met de namen van de huidige provincies. Zeven 'landen' deden alles zelfstandig, behalve bijvoorbeeld de buitenlandse politiek en defensie. De gezamenlijke belangen werden behartigd door de 'Generale

400 JAAR - SYNODE VAN DORDRECHT

Staten van de (republiek der zeven) Verenigde Nederlanden'. Nu geeft de Heere iets in het hart van deze overheidsvertegenwoordigers. En dan kan het zijn dat het komt van een kant waarvan je het eigenlijk niet zou verwachten. Het gaat dan niet allereerst om hoe het innerlijk en persoonlijk in de ziel van deze mensen lag. Maar dat de Heere het in hun hart geeft om dienstbaar te zijn aan de kerk in nood. Misschien met heel praktische motieven: in dit geval, dat er rust moet komen in het land, want in oorlogstijd kunnen deze zeven 'landen' zich niet nog meer verdeeldheid veroorloven. Met respect en lof worden ze genoemd: de vertegenwoordigers van de Staten Generaal en... prins Maurits.

Deze 'prins van Oranje' geeft advies en geeft mede leiding. Zij worden dus door de Heere ingeschakeld om tegen 'deze woedende zwaarigheden' op te treden. 'Met wettige middelen' zoals die in de tijd van de apostelen en ook door de kerk in de na-apostolische tijd gebruikt werden. Ja, ook in de zestiende eeuw zijn deze wettige middelen gebruikt. Zelfs 'met grote vrucht'. Welke wettige middelen worden hier bedoeld? Dat de overheid er ten dienste van de kerk wil zijn. Zeker als ze in nood is! Dan regeren de overheidspersonen werkelijk naar Gods bedoeling bij de gratie Gods: 'om ook de hand te houden aan de heilige kerkdienst; om te weren en uit te roeien alle afgoderij en valse godsdienst... om het Koninkrijk van Christus te doen vorderen, het woord des Evangelies overal te doen prediken, opdat God van een ieder geëerd en gediend worde...' (NGB 36). Wat denk je, zou de Heere dat nu ónze overheden nog in het hart kunnen geven?

v.A.

Rechtvaardig door het geloof [3]

J.H. Madern,
Bergambacht

De dagvaarding is uitgegaan. De zondaar, de tweede partij in dit Goddelijk rechtsgeding, moet voor God, zijn Rechter, verschijnen.

Het rechtsgeding in het geweten (hart) van de zondaar begint met de Goddelijke dagvaarding. In het paradijs klonk met majestueuze kracht de stem van de Rechter: 'Waar zijt gij?' Adam en zijn vrouw krompen als het ware in elkaar en vreesden om God onder ogen te komen. We zien Saulus van Tarsen, 'blazende nog dreiging en moord tegen de discipelen des Heeren'. Onverwacht klinkt daar de stem van Christus: 'Saul, Saul, wat vervolgt gij Mij?' De dagvaarding gaat uit en klaagt de zondaar aan over de zonde die hij op dat moment bedrijft. Saulus vervolgt Christus in Zijn volgelingen. Het Goddelijk rechtsgeding vangt aan in het geweten van Saulus van Tarsen. God spant de vier-schaar. Kennen we dat ogenblik ook?

Algemeen door de prediking

Comrie schrijft: 'God roept hem op een plechtige wijze immers zó dat hij deze roepstem niet kan weerstaan'. Hij gaat vervolgens verklaren dat deze roepstem in de prediking uitgaat. 'God roept hem door middel van Zijn dienaren'. Zo klinkt deze roepstem in de prediking van Gods knechten. Zo ernstig is de prediking! De hoorders worden als het ware in de prediking gedagvaard voor Gods rechterstoel. De Heere wijst op de aangeboren zonden en de zonden 'die hij

De Heilige Geest verlicht en overtuigt niet alleen, maar doet de overtuiging met heel veel pijn en verdriet diep doordringen, tot op de bodem van de ziel.

Comrie en Holtius bespreken het schrijven van het Examen van het ontwerp van tolerantie.

Illustratie: uitg. Den Hertog, Houten

metterdaad doet, waarmee hij tegen zo'n heilige en rechtvaardige God gezondigd heeft', legt Comrie uit. God laat de zondaar horen dat er betaald moet worden. Zo leren Gods knechten hun hoorders dat zij schuldig staan. Comrie: 'Zij leggen voor zijn ogen het boek van Gods wet open, en het boek van zijn geweten, waarin de schuld, zowel in het klein als in het groot, als met een ijzeren griffel is gegraveerd'. Comrie wijst bij deze woorden op de Samaritaanse vrouw uit Johannes 4. Zo zijn Gods knechten als 'mensen die tegen de zondaar alles zeggen wat hij ooit gedaan heeft' (Joh. 4:29). Ondanks deze waarschuwende en welmenende prediking blijft de zondaar in

zijn geestelijke doodstaat zolang de Heere Zelf hem niet levend maakt. Dat is het aangrijpende van onze natuurlijke staat (zie NGB, artikel 14 en DL, hoofdstuk 3/4 paragraaf 8 t/m 12).

Door de werking van Gods Geest

Comrie: 'God roept de zondaar vervolgens ook voor Zijn gericht door de krachtadige werking van Zijn Geest in de ziel van de mens'. De Heilige Geest paart Zich aan de prediking van Gods Woord en 'verdrijft de aangeboren blindheid en duisternis, waardoor het verstand is beneveld. Hij geeft de ziel een helder en overtuigend gezicht op haar zonde en ellende'. Comrie benadrukt hier een van de eigenschappen van het zaligmakend geloof: Kennis. Saulus van Tarsen had geen geestelijke kennis en vroeg: 'Wie zijt Gij?' Dan gaat Christus hem geestelijke kennis geven: 'Ik ben Jezus, Dien gij vervolgt'. Zo wordt God in de wedergeboorte in het geweten van de zondaar werkelijkheid. De zondaar gaat geloven dat God bestaat en dat hij in rekening staat met die vertoornde Rechter.

Comrie beschrijft hoe de Heilige Geest de zondes Schuld als een last op de schouder van de wedergeboren mens legt. Hij bindt die aan zijn hals, de zondaar kan er onmogelijk onderuit. Denk aan Christen in het boek van John Bunyan. Zo komt de zondaar tot de belijdenis van Psalm 51:2 (berijmd): 'Ik heb gedaan, wat kwaad was in Uw oog; dies ben ik, HEER', Uw gram-schap dubbel waardig'.

Comrie vervolgt: 'De Heilige Geest verlicht en overtuigt niet alleen, maar doet de overtuiging met heel veel pijn en verdriet diep doordringen, tot op de bodem van de ziel'. Zo leert de zondaar iets van de bitterheid van de zonde. Comrie schrijft over angsten die de ziel ervaart door de pijlen van de Almachtige die diep doordringen in de ziel.

Waarom moet dat zo diep gaan? Comrie wijst op de pinksterlingen. Het was de Heilige Geest, Die ze verslagen maakte in hun hart en deed uitroepen: 'Wat zullen wij doen, mannen broeders?'

Is het nu geen tijd om het Evangelie te laten klinken in de ziel van die mens? Nee, Comrie haast zich niet. God haast Zich ook niet in het leven van Zijn kinderen, Hij heeft de tijd. De zondaar moet eerst aan Góds kant komen. Dat gaan we zien bij het overdenken van de derde partij in het rechtsgeding: De aanklagers.

(wordt vervolgd)

Uit het leven van Jacoba Floor- Doornenbal

Op 16 mei 1855 werd het huwelijk voltrokken tussen Wulfert Floor en Jacoba Doornenbal. Het huwelijksleven van Wulfert Floor is zeer gelukkig geweest, maar ook vol van moeite en verdriet.

Zeven kinderen werden geboren, maar drie ervan stierven kort na hun geboorte. Het levenslied dat Wulfert zo vaak aanhaalt in zijn oefeningen was ook zeker op hem en Jacoba van toepassing:

*Daar moet veel strijd gestreden zijn,
Veel kruis en leed geleden zijn,
Een nauwen weg betreden zijn,
En veel gebed gebeden zijn,
Zolang wij hier beneden zijn.
Dan zal het einde vrede zijn.*

Floor had zijn vrouw hartelijk lief. Na haar overlijden schreef hij over haar: 'Ik had haar lief, toen ik verkering met haar kreeg, ik had haar lief, toen ik tien jaar later met haar trouwde; ik heb haar altoos liefgehad; maar nooit had ik haar zo lief, als toen zij ziek was en ik haar als een kind moest helpen en verplegen.'

Op de verjaardag van haar man ging ze heen naar die plaats waar geen inwoner meer zal zeggen: Ik ben ziek.

Jacoba had een stille maar diepe natuur. Spreken over haar innerlijk leven deed zij nooit, maar zonder twijfel woonde al vroeg de vreze Gods in haar hart. Wulfert vertelde na haar overlijden dat ze de Heere vreesde zolang hij haar gekend had. Toch, zelfs tegenover hem, liet ze nooit één enkel woord uit. Toen hun neef, Jacob

Jacoba Floor-Doornenbal

Floor uit Loosdrecht die zelf ook oefenaar geweest is, eens bij hen op bezoek was, vroeg Wulfert hem eens met haar alleen te willen spreken, in de hoop dat ze dan iets zou loslaten over haar geestelijke toestand. Maar, alle moeite was tevergeefs.

In juni 1973 werd Jacoba ernstig ziek. Floor schreef aan een geestelijke vriend: 'Alle middelen die zijn aangewend, blijven vruchteloos. Eén uitkomst blijft er slechts over om bij de Heere aan te houden met gebeden en smekingen, wie weet God mocht Zich nog ontfermen.' 'Maar nog iets', vervolgt hij dan. 'Afgelopen zondag is mijn vrouw niet zozeer tot volle ruimte gekomen, maar heeft toch een wonderbare verruiming voor haar hart gehad. U weet dat er staat: de tong der stamelende zal vaardig spreken; welnu, toen is de stamelende tong los geworden,

om de dierbare deugden Gods te verkondigen. Dat heeft twee uren geduurd en toen is het deurtje weer toegegaan. Maar toch blijft zij biddende en hopende als een arme zondares op Jezus' bloed.'

Ik ben vast verzekerd dat zij binnenkomt, schrijft hij verder. Toch mocht zijn vrouw nog wat herstellen en heeft zij nog bijna twee jaar geleefd. Die twee jaar zijn wel moeilijk geweest. Beider krachten namen af en veel maanden is zij weer ziek geweest voordat het einde kwam. Maar toen ze in het dal van de schaduwen des dood ging, kwam de dood niet meer als een koning der verschrikking. Wulfert heeft opgetekend wat zij in haar laatste dagen heeft getuigd over haar innerlijk leven. Zeer eenvoudig zijn deze laatste woorden, maar zuiver en klaar bevestigen ze hoe het pad des rechtvaardigen is als een schijnend licht, voortgaande en schijnende tot de volle dag toe. Ze spreekt van haar blijdschap, dat zij en de Heere Jezus elkaar niet meer vreemd zijn. Ze vraagt haar man niet te treuren als degenen die geen hoop hebben.

Op een avond denkt ze: 'Misschien vinden zij mij morgen wel dood; en dan zullen ze wel een beetje schrikken, maar dan ben ik weg, naar de hemel. Wie zou dat gedacht hebben, roept ze uit, dat de Heere het zo heerlijk op zou klaren en dat aan zo een ellendige als ik.'

Wel blijft de strijd tot het einde. Soms rijzen de zonden voor haar op, maar Christus openbaart Zich aan haar ziel en ze mag zich achter Hem verbergen en haar ziel wordt in ruimte gesteld.

Als ze vanaf haar ziekbed haar man bitter hoort klagen, vermaant ze hem dat niet te doen, want ze vreest dat het niet is tot de eer des Heeren. 'Ik mag geloven dat ik naar de hemel ga en dat God na mijn dood met u zijn zal. Hij heeft mij om het glibberen van mijn voet niet verworpen en dat zal Hij u immers ook niet doen. Het zal u meevallen als ik gestorven ben, want de Heere zal u overal doorheen helpen.'

Op de verjaardag van haar man ging ze heen naar die plaats waar geen inwoner meer zal zeggen: Ik ben ziek.

'Ik ben voor de zevenenvijftigste maal verjaart', schrijft Wulfert Floor, na haar heengaan. Met weemoedige blijdschap schrijft hij verder: 'Eenmaal hoop ik haar weer te ontmoeten.'

Bron: "Leven en werk van Wulfert Floor", uitg. Den Hertog, Houten

God ziet alles...

mevr. A. Janse-Pieterman, Rijssen

Thijs loopt naar de kast. Hij weet dat mama boven is. Snel pakt hij twee euromunten van de rol collectegeld die in de kast ligt. Hij stopt de munten diep in z'n broekzak. Niemand die het ziet. Dan kan hij straks met zijn vriend een zak snoep in de winkel kopen.

Niemand die jou ziet? Klopt dat? Nee. In Psalm 139 schrijft David: 'Gij weet mijn zitten en mijn opstaan, Gij verstaat van verre mijn gedachten. Gij omringt mijn gaan en mijn liggen (...). Als er nog geen woord op mijn tong is, zie, HEERE, Gij weet het alles.'

De Heere weet alles van de bijna 7,6 miljard mensen die op de wereld leven.

Ongelofelijk als je daar over nadenkt! Alles wat je doet. Alles wat je denkt, goed of verkeerd (dat is: zondig). De alwetendheid van de Heere kan je bewaren voor zonden. Ik hoop van harte dat je geweten spreekt, voordat je iets stiekem doet. Dat stemmetje dat tegen je zegt: 'Doe het niet. Dit mag niet.' Laat dit stemmetje maar spreken. Iedere keer op die momenten dat het nodig is.

De Heere weet van alles af, waar zelfs niemand vanaf weet. Misschien wel als je verdrietig bent of als je weleens eenzaam voelt. Of dat er iets akeligs in je leven is (gebeurd), waar je liever met niemand over praat. Zelfs niet met je beste vriend of vriendin. Breng alles bij de Heere. Zijn trouwe zorg is zo groot dat er zelfs geen haar van je hoofd valt zonder dat Hij er vanaf weet.

Leef niet met geheimen. Als je ouders

er vanaf moeten weten, zeg het hen alsjeblieft! Of vertrouw iemand anders. Verberg niets wat je beter niet kunt verbergen. Zijn alziend oog waakt dag en nacht. Ook over jou. Heb jij (n)iets voor Hem te verbergen?

*HEERE,
Gij weet het alles.*

Psalm 139

vervolgverhaal

14

Palko de kleine evangelist

J.W. van den Berg

De Wijzen uit het Oosten gaan weer naar hun eigen land, maar langs een heel andere weg, want God had hen bevolen zo te doen.

'Wat is dat alles prachtig!' roept Palko uit. Die Herodes was een bedrieger, hij leek op een listige slang. Hij zei dat hij het Kind Jezus wilde aanbidden, maar hij meende er niets van. Gelukkig kon hij er niet naar toe, want een engel zei dat Maria en Jozef met het Kind weg moesten gaan. Maar wat een vreselijke dingen gebeurden er toen! De koning doodde alle kinderen en de moeders schreiden zo luid van verdriet, alsof ze nooit, nooit meer zouden ophouden. Wie zou hen toch kunnen troosten!

Tranen rollen over Palko's wangen. Hij

veegt ze weg met zijn mouw. 'Wat heb ik vandaag al veel geleerd over dat land', zegt hij zacht. 'Maar nu moet ik naar huis, anders wordt grootvader ongerust. 't Is gelukkig niet zo ver van de hut, ik kan elke dag, in ieder geval 's zondags, hier komen om te weten wat er met deze Prins gebeurt en waar het land ligt, waar de zon nooit ondergaat.'

Het is bijna vier weken geleden dat Martin Lesina zijn intrek genomen heeft in de hut. Het lijkt alsof hij er altijd geweest is. Palko en Dunaj zijn onafscheidelijk. Over-

al waar je de jongen ziet, vind je de hond. Sinds Lesina bij hen woont, is de oude Juriga niet meer met de andere houthakkers naar de herberg geweest. Lesina rookt en drinkt niet. 'Er is eens, toen ik dronken was, iets vreselijks gebeurd, iets waarover ik nooit, nooit meer wil praten', zei hij toen grootvader hem vroeg of hij 's zondags meeding naar beneden om een glaasje te drinken. 'U moet het ook niet meer doen, Juriga. Laten we het geld dat u anders verdrinkt, bewaren en er melk voor kopen en voor de zondag een stukje vlees.'

Boekennieuws

"Gij zijt hun roem",
ds. P. de Vries;
uitg. Den Hertog,
Houten; 140 blz.;
€ 14,90.

Gij zijt hun roem

'Het sterven van zijn achttienjarige broer betekende een ommekeer in zijn leven'. Het gaat dan over Gerrit Klein, één van de personen in het boek "Gij zijt hun roem. Herinneringen aan kinderen van God". Dit door ds. P. de Vries geschreven boek bevat in acht hoofdstukken negen recente levensverhalen. Verschillend, zowel in lengte als in ervaringen. De een werd verder geleid dan de ander. Deze schetsen zijn onopgesmukt en geven een eerlijk beeld van: 'niets menselijks was hen vreemd'. Maar er wordt méér verteld. Hoe de Heere omgezien heeft naar zondige mensenkinderen en dwars door al het menselijke heen Zijn Naam heeft verheerlijkt. Klein maakte wonderlijke uitredingen mee, geestelijk en maatschappelijk. Ook zijn grootmoeder wist van hulp en uitkomst. Ontroerend is het te lezen dat een schuldbekentenis, die zij niet kon betalen, werd verscheurd. De Heere zorgde voor haar. Klein maakte een gang door het kerkelijk leven die we maar beter buiten beschouwing kunnen laten: van hervormd via oud gereformeerd naar een vrije gemeente.

We lezen over ouderling Jan Breen uit Ouddorp, een buitenechtelijk kind. Dat stond God echter niet in de weg om naar hem om te zien. Breen zat op Gods dag in het café te kaarten toen hij zijn verloren staat gewaar werd. Ouddorp was in zijn tijd rijk bevoorrecht. Breen wist wel tweehonderd kinderen des Heeren te wonen, van straat tot straat, soms zelfs bijna van huis tot huis.

Voorganger L. van der Sluys kreeg de langste schets. Zijn taalgebruik was niet altijd gepolijst. Dat hoorde bij zijn karakter, rechttoe, rechtaan. Dan volgen schetsen over B. Hoogendoorn uit Waarder en W. Gelderblom uit Oud-Alblas. Toen aan Hoogendoorn gevraagd werd hoe hij bekeerd was, zei hij ootmoedig: 'Ikzelf kan nog altijd niet bevatten dat God naar mij heeft willen omzien'. Gelderblom wordt geschetst als een man met tere vreze Gods bedeed. Déze schets heeft op mij veel indruk gemaakt, zonder de andere tekort te doen. De bundel besluit met de levensbeschrijvingen van ds. H. de Bode, moeder en dochter Stelwagen en mevrouw Van Meggelen-Leijen.

Het is een bijzonder mooi boek, met jaloersmakende inhoud. Niet om in ervaringen van de strijdende Kerk te eindigen, maar in de God aller genade!

J. Mastenbroek, Gouda

"Hij is het, en toch
is Hij het niet",
dr. H.F. Kohlbrugge;
uitg. De Banier,
Apeldoorn; 108 blz.;
€ 12,95.

Hij is het, en toch is Hij het niet

Er is al veel geschreven over de auteur van de 'eenvoudige Heidelbergse'. Maar er is nog veel meer geschreven door dr. Herman Friedrich Kohlbrugge zelf. Hij is altijd onbegrepen geweest in de kerken en bij zijn vrienden. Maar toen de Heere hem nader licht gaf in het stuk der heiligmaking heeft hij toch o zo zuiver over de wet mogen spreken.

Dat blijkt wel duidelijk uit deze 'parel'. Het zijn 'zes preken over onze Heere Jezus Christus en de Wet van de Tien Geboden' die uit het Duits zijn vertaald door dr. B.J. Spruit. Het is verrassend hoe Kohlbrugge hierin spreekt over de wet. Elders behandelt hij de geboden als kenbron der ellende en richtsnoer der dankbaarheid. Dan is hij scherp en ontdekkend, en waarschuwt hij voor de neiging om in het algemeen over zonde en schuld te spreken, terwijl het gaat over de zonde in haar concreetheid en dat deze moet worden beleefd en beleden. 'Daar hapert het tegenwoordig aan. Men heeft thans geen achtting meer voor Gods wet'.

In deze preken over het vijfde, zesde en zevende gebod spreekt hij echter over hoe Christus voor ons de geboden heeft vervuld. De

preken zijn Schriftuurlijk-bevindelijk, laten niets van de mens heel, maar wijzen op de enige grond der zaligheid die in Christus ligt. 'Wanneer wij nu als een vervloekte voor God staan, is het nodig dat we een Borg voor onze schuld hebben, zo iemand Die de vervloeking op Zichzelf heeft geladen en zeer gewillig is de armen en ellendigen, die graag willen wat God wil, met Zijn zegen te vervullen... Waar u zo spreekt, zult u zien dat deze Borg met gedachten, woorden en daden al het uwe op Zich heeft genomen en voor u de Wet heeft vervuld'.

Er zou veel meer te citeren zijn uit dit prachtige boekje. Wie een liefhebber van Kohlbrugge is, heeft geen verdere aanbeveling nodig.

ds. E. Hakvoort, Norwich

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

Te Den Haag-Scheveningen, ds. G. Clements te Gouda;
Te Doetinchem, ds. C. van Ruitenburg te Krimpen a/d IJssel;
Te Houten en Kapelle-Biezelinge,
ds. A.T. Vergunst te Waupun (Wisconsin, VS);
Te Rotterdam-Alexanderpolder, ds. D.W. Tuinier te Waarde;
Te Rotterdam-Zuidwijk, ds. G.J. Baan te Vlissingen;
Te Scherpenzeel, ds. J.M.D. de Heer te Middelburg-Centrum;
Te Sioux-Center (Iowa, VS),
ds. A.A. Brugge te Lethbridge (Alberta, Canada);
Te Utrecht, ds. W. Harinck te Moerkapelle.

Bedankt:

Voor Berkenwoude, ds. B. Labee te Veenendaal;
Voor Nieuwerkerk (Zld), ds. C. van Ruitenburg te Krimpen a/d IJssel;
Voor Picture Butte (Alberta, Canada) en Waardenburg,
ds. G. Beens te Kootwijkerbroek.

VERGADERING PARTICULIERE SYNODE NOORD-WEST

Op donderdag 26 april vergadert de Particuliere Synode Noord-West in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Lisse. Aanvang 10.00 uur. Op woensdag 25 april wordt een bidstond gehouden in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Leiderdorp. In deze dienst, die om 19.30 uur begint, hoopt ds. P. Mulder voor te gaan.

AFSCHEID DS. J. VAN LAAR VAN RIJSSEN-WEST

In verband met het vertrek van ds. J. van Laar naar Barneveld-Zuid wordt de afscheidsdienst in Rijssen-West gehouden op woensdag 18 april. Aanvang 19.30 uur.

AFSCHEID DS. G. HOOGERLAND VAN STOLWIJK

In een dienst op dinsdag 24 april, die om 19.30 uur begint, neemt ds. G. Hoogerland afscheid van de Gereformeerde Gemeente te Stolwijk in het kerkgebouw van die gemeente.

KERKDIENTEN GEMEENTE ELSPEET TIJDELIJK IN DORPSKERK

I.v.m. maatregelen in ons kerkgebouw m.b.t. een betere klimaatbeheersing zullen de kerkdiensten m.i.v. zondag 8 april gedurende enkele maanden worden gehouden in de hervormde Dorpskerk van Elspeet. Gedurende deze periode beginnen de diensten op zondag om 11.30 uur en 18.30 uur.

Kerkenraad Gereformeerde Gemeente Elspeet

MUTATIE KERKELIJK JAARBOEK 2017

Pag. 376, **gemeente STOLWIJK**.

M.i.v. 17 april 2018 is scriba: J.J. Hoogerbrug, Capellelaan 56b, 2865 AE Ammerstol,
tel. (0182) 753502,
e-mail: jhoogerbrug@kliksafe.nl

INZENDTERMIJN KERKNIEUWS EN BERICHTEN

We wijzen inzenders van kerknieuws en berichten nog eens op de vermelding in het colofon:

'Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten: J.J. Verhage, Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
T 0180-420865, F 0180-423583;
E j.j.verhage@kliksafe.nl
Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.'

BETALING ABONNEMENTSGELD PERIODE 1 APRIL T/M 30 SEPTEMBER 2018

Bij deze Saambinder ontvangt u de factuur voor het verschuldigde abonnementsgeld voor de periode van 1 april t/m 30 september 2018. Vriendelijk vragen wij u om spoedige betaling van deze factuur. Ons blad heeft ruim 20.000 abonnees. Wanneer we moeten overgaan tot aanmanen, kost dit de administratie veel werk en zijn hier (onnodig) extra kosten aan verbonden. Het Deputaatschap voor De Saambinder wil de abonnementsprijs zo laag mogelijk houden: we zien ons blad vanwege de lezenswaardige inhoud graag in (heel) veel gezinnen. Wilt u ons hierin steunen?
Een overbetaling t.b.v. de Emerituskas wordt erg op prijs gesteld.

Bij voorbaat dank voor een spoedige betaling!

K.H. de Heer,
penningmeester Deputaatschap
De Saambinder

NB. Het is mogelijk om in het vervolg gebruik te maken van automatische incasso. U kunt hiervoor contact opnemen met het Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening (Tel. 0348 - 48 99 00 of saambinder@cbgg.nl). Let op, een dergelijke incasso (machtiging) kan pas ingaan vanaf de volgende abonnementsperiode. Indien u reeds gebruik maakt van automatische incasso, zal het abonnementsgeld binnenkort van uw rekening worden geïncasseerd en is bovenstaande voor u niet van toepassing.

EEN EERLIJK HART LAAT ZICH
NIET AFSCHEPEN MET IETS
WAT OP DE OORDEELSDAG
NIET VOOR ZALIGMAKENDE
GENADE ZAL DOORGAAN.

JOHN BUNYAN

Berichten

OUDERAVOND HELPENDE HANDEN MIDDEN-NEDERLAND

Ouderavond van Helpende Handen, afd. Midden-Nederland op donderdag 12 april, aanvang 20.00 uur, in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Scherpenzeel. Notaris mr. A. van Driel (van Van der Straaten notarissen uit Mijnsheerenland) hoopt u deze avond te informeren over de juridische mogelijkheden die er zijn als uw kind 18 jaar wordt en geheel of gedeeltelijk niet in staat is voor zijn/haar financiën, verzorging en/of andere persoonlijke zaken te zorgen. Hij zal de mogelijkheden belichten van met name bewind en mentorschap. Verder zal hij aandacht besteden aan de erfrechtelijke aspecten die hieraan verbonden zijn.

BONDSDAG VROUWENVERENIGINGEN

Het bestuur van de Bond van Vrouwenverenigingen nodigt u hartelijk uit tot het bijwonen van de 71ste bondsdag op dinsdag 10 april in de Adventkerk van de Gereformeerde Gemeente te Veenendaal. Aanvang 10.15 uur. Leiding: ds. A. Verschuure, voorzitter. Op deze Bondsdag hopen we onze jubileumactie af te ronden. Het thema van deze dag is in verband hiermee: Ga uit...! Ds. G.W.S. Mulder belicht dit in de morgenvergadering vanuit het oogpunt van de zending. In de middagvergadering (aanvang 13.45 uur) staat ds. M. Joosse, als voorzitter van EVGG, stil bij het thema: "...en nog is er plaats!" Aansluitend zal er een forumbespreking worden gehouden o.l.v. onze presidente, waaraan naast de beide sprekers ook Jos Kardol (EVGG) en Hanneke Boer (ZGG) zullen deelnemen.

ZANGAVONDEN

Apeldoorn

Samenzangavond op vrijdag 13 april, aanvang 19.30 uur, in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Apeldoorn. m.m.v. gemengd koor Adoraïm, kinderkoor Met hart en stem en het tienerkoor.

Goes

Zangavond op zaterdag 7 april, aanvang 19.30 uur, in de Ontmoetingskerk te Goes, m.m.v. mannenkoor De Lofzang uit Goes, organist Jos Oreef, jeugdkoor Jong Asaf

uit Goes, organist Martijn Kooijman en Anne-Marith Boone, vleugel. Collecte t.b.v. Jeugdbondactie Geloofwaardig.

Hasselt

Koor- en samenzangavond op zaterdag 14 april, aanvang 19.30 uur, in de Grote Kerk te Hasselt, m.m.v. gemengd koor 'God alleen de eer' uit Terwolde, Robin Zuidijk, organist, Jongerenkoor Yeduha uit Beekbergen, Frank Stufken, organist en diverse instrumenta-
listen.
Algehele leiding en meditatie: student J. Beens. Collecte t.b.v. de Eliëzer- en Obad-
jaschool te Zwolle/Apeldoorn.

Kapelle

Psalmzangavond op zaterdag 14 april, aanvang 19.30 uur in de Petrakerk van de Gereformeerde Gemeente te Kapelle-Biezelinge. Collecte t.b.v. stichting Kristal.

Vlaardingen

Kinder- en samenzangavond op zaterdag 14 april, aanvang 19.00 uur, in de Sionkerk van de Gereformeerde Gemeente te Vlaardingen, m.m.v. de kinderkoren De Kleine Lofstem uit Zwijndrecht en Jedidja uit Vlaardingen. Collecte t.b.v. Jeugdbondactie 'Geloofwaardig'.

Zoetermeer

Zangavond op zaterdag 14 april, aanvang 19.30 uur, in de Vredekerk van de Gereformeerde Gemeente van Zoetermeer, m.m.v. een kinderprojectkoor uit Zoetermeer en een projectkoor, bestaande uit leden van de gemeenten van Benthuizen, Boskoop, Delft, Leiderdorp en Zoetermeer. Collecte t.b.v. de actie JBGG: Geloofwaardig onderwijs.

ZENDINGSMARKT TE RIJSSSEN

Zendingsmarkt, te organiseren door de vrouwenvereniging van de drie Gereformeerde Gemeenten te Rijssen op zaterdag 14 april, van 10.00-14.00 uur. Locatie: rondom kringloopwinkel De Mors, Spoelerstraat 7. De opbrengst is t.b.v. Zending, Evangelisatie en Deputaatschap voor Israël.

OASE FAIR TE OUDDORP

Welkom op de Oase Fair in Ouddorp. Met uw

bezoek steunt u de uitbreiding van het Diaconaal gastenhuis de Oase.

Wanneer: zaterdag 14 april, van 9.30 - 16.00 uur.

Locatie: kwekerij Klepper, Oudelandseweg 27 te Ouddorp.

Info: www.diaconaalgastenhuisdeoase.nl

TWEDEHANDS KLEDINGVERKOPING TE BARNEVELD

Tweedehands kledingverkoop door de vrouwenvereniging Fébe te Barneveld op zaterdag 14 april, van 9.00-12.00 uur, in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente van Barneveld-Zuid. De opbrengst is voor zending en evangelisatie.

JUBILEUM ELDAD GEREFORMEERDE GEMEENTE DORDRECHT

Gesprekskring Eldad in Dordrecht herdenkt haar 40-jarig jubileum op zaterdag 14 april, inloop 15.30 uur, sluiting: uiterlijk 20.00 uur in de Julianakerk van de Gereformeerde Gemeente te Dordrecht.

Het programma bestaat uit o.a. lezingen van twee oud-voorzitters, een maaltijd, muzikale intermezzo's en forumgesprekken met (oud-) leden van de vereniging. Oud-lid of belangstellende? Graag opgave voor bijwoning van deze bijeenkomst via: eldad40jaar@gmail.com.

JUBILEUM ALS ORGANIST EN KONINKLIJKE ONDERSCHIEDING

Vrijdag 30 maart was het 40 jaar geleden dat E.G. Monster door de kerkenraad werd aangesteld als organist van onze gemeente. Tijdens een orgel- en samenzangavond op vrijdag 23 maart werd stilgestaan bij dit 40-jarig jubileum en werden hem door burgemeester mr. drs. A.J. Borgdorff van de gemeente Binnenmaas namens koning Willem Alexander de versierselen behorend bij het lidmaatschap in de Orde van Oranje-Nassau opgespeld vanwege de jarenlange begeleiding van de samenzang tijdens de erediensten en andere bijeenkomsten van onze gemeente. Ook heeft hij zijn organisatorische gaven besteed binnen de besturen van diverse commissies en het jeugdkoor van onze gemeente. Als kerkenraad feliciteren we onze organist met de ontvangen onder-

scheiding en wensen hem de zegen toe van de Koning van de Kerk. De Heere geve dat hij onze gemeente nog jaren als organist mag dienen.

Kerkenraad Gereformeerde Gemeente Puttershoek.

CONTACTDAG STICHTING WINSTUITVERLIES

Contactdag van de Stichting Winstuitverlies op zaterdag 14 april,

aanvang 10.15 uur, in de Bethlehemkerk van de Gereformeerde Gemeente te Woerden. Ds. A. Schreuder zal dan nagaan welke betekenis het woord lijdzaamheid in de Bijbel heeft.

Info en opgave: www.winstuitverlies.nl
of tel. 0341-250434.

Kerkdiensten

ZONDAG 8 APRIL 2018

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Alblasserdam 9.30 uur (H.D.) ds. B. van der Heiden en 16.30 uur ds. J.J. Tanis; Alphen a/d Rijn 19.00 uur ds. G.J.N. Moens; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; Arnhem 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Barendrecht 14.30 uur ds. A. Verschuure; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Berkenwoude 19.00 uur ds. A. Verschuure; Bodegraven 10.00 en 17.00 uur ds. J.J. van Ekeveld; Borsselle 9.30 en 18.00 uur ds. D. de Wit; Boskoop 9.30 uur ds. J.J. Tanis; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. W. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 18.30 uur ds. W. Silfhout; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Delft 10.00 uur ds. G. Hoogerland en 15.30 uur ds. W. Harinck; Deventer 17.00 uur ds. D.W. Tuinier; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 19.00 uur ds. B. Labee; Dordrecht 17.00 uur ds. G.J. van Aalst; Drachten 19.00 uur stud. H.J. Agteresch; Ede 9.30 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Elspeet 11.30 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 15.00 uur ds. A. Schreuder; Enter 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 14.00 uur (openb. bel.) ds. C. Sonneveld en 18.00 uur ds. S. Maljaars; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; 's-Gravenzande 15.30 uur ds. G. Hoogerland; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. J.B. Zippro; Haamstede 16.30 uur ds. C. Harinck; Hardinxveld-Giessendam 9.30 uur ds. P. Mulder en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hilversum 10.00 en 16.00 uur stud. H.E.P. Fortuyn; Hoedekenskerke 10.00 (H.A.) en 14.30 uur ds. C.J. Meeuse; Hoogeveen 9.30 en

15.30 uur stud. H.J. Agteresch; Houten 10.00 en 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 15.00 uur ds. G. van Manen; Kamperland 14.30 uur ds. D. de Wit; Kapelle-Biezeling 10.00 en 15.30 uur stud. M. Blok; Klaaswaal 9.30 uur ds. A.T. Huijser; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 14.00 uur ds. G.J. Baan; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. C. Sonneveld; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburch; Kriningen 9.30 en 14.00 uur ds. A.J. de Waard; Lelystad 19.15 uur ds. J.B. Zippro; Lisse 10.00 en 16.00 uur (H.D.) ds. G.J.N. Moens; Marknesse 15.00 uur ds. J.B. Huisman; Meeuwen 14.30 uur ds. E. Bakker; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. S. Maljaars; Melissant 14.30 uur (openb. bel.) ds. K. Boeder; Middelburg-Zuid 9.30 uur (H.D.) ds. J. de Kok en 15.30 uur ds. A.P. Baaijens; Middelharnis 18.00 uur ds. J. de Kok; Mijdrecht 10.00 en 15.30 uur ds. J.W. Verweij; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Nieuw-Beijerland 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Nieuwer ter Aa 19.00 uur stud. H.E.P. Fortuyn; Nieuwe-Tonge 16.00 uur ds. G. Pater; Nijkerk 18.30 uur ds. A. Schot; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur (H.D.) ds. A. Schot; Ooltgensplaat 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. P.D. den Haan; Oosterland 10.00 (H.A.) en 14.30 en 18.30 uur ds. M.H. Schot; Oostkapelle 10.00 (dovendienst) en 19.00 uur (dovendienst) ds. M. Karens; Oostvoorne 19.00 uur ds. C. van Ruitenburch; Opheusden 10.00 en 17.30 uur ds. W. Mouw; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. G. Pater; Poerthoijen 14.30 uur ds. P. Mulder; Poortugaal 19.00 uur ds. H. Brons; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 uur ds. G.J. van Aalst en 15.30 uur ds. A.T. Huijser; Ridderkerk-Slikkerveer 16.30 uur ds. A. Verschuure; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. J. van Laar; Rijssen-Zuid 18.30 uur (H.D.) ds. S.W. Janse; Rilland-Bath 9.30 uur ds. C. Harinck en 18.30 uur ds. C.J. Meeuse; Rotterdam-Alexanderpolder (zie Rotterdam-Centrum); Rotterdam-Centrum 9.00 uur ds.

W.A. Zondag en 19.00 uur ds. J. Driessen; Rotterdam-IJsselmonde 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Rotterdam-Zuidwijk 15.15 en 19.45 uur ds. W.A. Zondag; Scherpenisse 9.30 uur ds. A.J. Gunst; Scherpenzeel 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. E.J. Boudewijn; Sint Annaland 9.30 en 14.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Sint Philipsland 16.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Sliedrecht 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 15.00 uur ds. F. Mulder; Terneuzen 17.00 uur ds. A.J. de Waard; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. D.W. Tuinier; Tricht-Geldermalsen 10.00 uur ds. W.J. Karels en 18.30 uur ds. P. Mulder; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. A. Vermeij; Utrecht 12.30 uur (openb. bel.) ds. W.A. Zondag en 19.00 uur ds. L. Blok; Veenendaal 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; Vlaarding 10.00 en 16.30 uur ds. H. Brons; Vlissingen 9.30 (H.D.) en 16.00 uur ds. G.J. Baan; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 9.30 uur (H.D.) ds. A. Verschuure en 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Wierden 9.30 uur ds. S.W. Janse en 15.00 uur ds. J. van Laar; Woerden 10.00 uur ds. J. Driessen; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. C. van Krimpen en 18.30 uur stud. M. Blok; Yerseke 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zwijndrecht 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; Zwolle 19.00 uur ds. M. Joosse.

DINSDAG 10 APRIL 2018

Aalburg 19.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Ede 19.30 uur ds. M. Joosse; Oud-Beijerland 19.30 uur ds. J. van Rijswijk.

WOENSDAG 11 APRIL 2018

Barendrecht 19.30 uur (GBS-dienst) ds. G. Beens; Barneveld-Zuid 19.30 uur (voor de zending) ds. C. Hogchem; Berkenwoude 19.30 uur ds. W.J. Karels; Dordrecht 19.45 uur ds. W. Silfhout; Drachten 19.30 uur ds. A. Schot; Goudswaard 19.30 uur ds. C. van Ruitenburch; Hoofddorp 19.45 uur ds. M. Joosse; Hoogeveen 19.30 uur ds. R.A.M. Visser; Leerdam 19.30

uur ds. W. Harinck; Marknesse 19.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Meeuwen 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Middelharnis 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Mijdrecht 19.30 uur ds. W. Mouw; Nieuwdorp 19.30 uur (bidstond) ds. S. Maljaars; Nieuwer ter Aa 19.30 uur ds. G. Pater; Opheusden 19.30 uur (voor de zending) ds. C.A. van Dieren; Oude-Tonge 19.30 uur ds. P. Mulder; Poederoijen 19.30 uur (GBS-dienst) ds. J. van Laar; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. A.T. Huijser; Soest 19.30 uur ds. J.J. Tanis; Veen 19.30 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 19.30 uur ds. B. Labee; Westzaan 19.30 uur ds. W. Visscher.

DONDERDAG 12 APRIL 2018

Alblasserdam 19.30 uur ds. G.J.N. Moens; Kampen 19.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. M. Karens; Kootwijkerbroek 14.30 uur (huw.bev.) ds. G. Beens; Lisse 16.00 uur (huw.bev.) ds. G.J.N. Moens; Naaldwijk 19.45 uur (openb. bel.) ds. G. Hoogerland; Nieuwerkerk 19.30 uur ds. C. Sonneveld; Poortugaal 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Rhenen 19.30 uur (voor de evangelisatie) ds. A.T. Huijser; Ridderkerk 19.30 uur ds. G. van Manen; Werkendam 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer.

VRIJDAG 13 APRIL 2018

Ede 13.30 uur (huw.bev.) ds. M. Joosse; 's-Gravenzande 13.00 (huw.bev.) en 19.45 uur (huw.bev.) ds. W.A. Zondag; Rijssen-Zuid 13.15 uur (huw.bev.) ds. S.W. Janse; Veenendaal 14.00 uur (huw.bev.) ds. B. Labee.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 8 APRIL 2018

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 16.30 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 uur evang. G. Baan; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 uur (openb. bel.) ds. C. van Krimpen en 16.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

EVANGELISATIEPOSTEN

Alkmaar:

Evangelisatiepost 'Bij de Bron', Willem Buytewechstraat 2, 1816 GL Alkmaar; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 16.30 uur.
U bent hartelijk welkom op onze post.
Openingstijden: dinsdag t/m zaterdag van 11.00 – 15.00 uur.
Tel. 072-5129195
email info@bijdebronalkmaar.nl
website www.bijdebronalkmaar.nl

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; Evangelisatiepost Bij Simon de Looier; Looiersgracht 70-72.
Tel. 020-6227742.

Samenkomsten iedere zondag 10:30 uur 17:00 uur. U bent van harte welkom in onze evangelisatiepost.

Openingstijden: dinsdag t/m zaterdag van 10:00-12:00 uur en 12:30-16:00 uur.

U kunt bij ons ook CD's en boeken kopen. Door uw aankoop steunt u het evangelisatiewerk. Telefonisch of per mail bestellen kan ook: 0252-427716 of 0681518432; boeken@bijsimondelooier.nl
Bekijk ook eens onze site: www.bijsimondelooier.nl

Breda:

Inloopcentrum 'De Lichtboei', Vriesdongen 1, Breda
Contactadres: info@inloopdelichtboei.nl
Openingstijden: dinsdag en zaterdag 10.00-12.30 uur
Voor actuele informatie: www.inloopdelichtboei.nl

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.
Inloophuis de Hoeksteen; Kolhoopstraat 24, Emmen. Openingstijden: elke dinsdag, donderdag, vrijdag en zaterdagmiddag van 13:30 tot 16:30 uur. Tel. 0591 - 653915
www.inloophuisdehoeksteen.nl

Den Haag:

Inloopcentrum 'Het Kompas', Apeldoornselaan 228, Den Haag
De openingstijden van de inloop zijn op dinsdag, vrijdag en zaterdag van 10.30 uur tot 15.30 uur; tussen de middag is de inloop gesloten van 12.30 tot 13.30 uur. De inloop is op woensdag en donderdag geopend van 10.30 tot 12.30 uur, soms ook op donderdagmiddag. U bent van harte welkom. Nadere informatie: www.inloophuisethetkompas.nl; u kunt ons ook bellen 070 2050008.
Per e-mail: denhaag@bijbelcentrum.nl

Leeuwarden:

Evangelist S. de Visser; kerkgebouw Achter de Hoven 2-c; samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Op vakantie in Friesland? Welkom in onze inloop, die geopend is op donderdag en vrijdag van 11.00 tot 16.00 uur en zaterdag van 11.00 tot 15.00 uur. Bekijk ook eens onze site: www.inloophuisachterdehoven.nl

Merksem:

Evangelist A. van Setten; protestants centrum "De Bron", Jaak de Boeckstraat 21-23; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 16.30 uur.
U bent ook hartelijk welkom in het inloophuis, geopend van woensdag t/m vrijdag van 13.00-16.00

Rotterdam:

Inloop- en Bijbelcentrum 'In de Gouwstraat', Gouwstraat 36-b, Rotterdam-Charlois.
Kom eens langs, u bent hartelijk welkom. De inloop is geopend van dinsdag tot en met zaterdag tussen 10.00 en 16.00 uur.

Tilburg:

Evangelist H.J. van den Boogaart; Kerkruimte: Offenbachstraat 105 Tilburg; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 18.30 u.
Het inloopcentrum: Het Kruispunt, is geopend op di, wo en do van 14.00-17.00 u. Vr. van 10.00-15.00 u. U bent van harte welkom.

Utrecht/Leidsche Rijn:

Bijbelcentrum 'De Hoeksteen', Monarchvlinderlaan 200, Utrecht
Wilt u meer weten over ons werk in de wijk Leidsche Rijn? Kijk dan eens op onze website www.hoeksteen-leidscherijn.nl

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Advertenties

Begrafenisonderneming STAM

Molenstraat 153, 2961 AK Kinderdijk
Tel. 078 6919005 - **Geen crematies** -

Vrijstaande woning te huur in Terwolde

(100 m² - vier kamers).
Landelijke omgeving. Tel.: 0571-292010

PSALMZANGAVOND
met de bovenstem van Yerseke
 D.V. zaterdag 14 april – 19.30 uur
 Gereformeerde Gemeente – Yerseke
 Orgel: Rien Moerdijk en Pieter Heykoop
 Ds. C. van Krimpen zal de psalmen kort inleiden
 Toegang vrij ! / Collecte: GBS

Op vakantie? Nette ruime woning
 te huur voor 7 personen.
 In **Kootwijkerbroek**. Ook meivakantie
 nog vrij. Ook voor langere periode
 mogelijk voor verbouwing/verhuizing.
 Voor inl. 0648894643

VAKANTIEHUIS (Ver)huren?
 Boek voordelig direct bij de eigenaar
MIJNVAKANTIESTEK.NL

T.h. Frankrijk vakantiehuizen tot
 8 pers., caravan 4 pers., B&B, zwembad,
 nl-kerkdiensten. www.evenfransleven.nl

Kwartaalblad Zendingsbode van
Spaanse Evangelische Zending (SEZ)
 nu vergroot, vernieuwd en nóg kleurrijker!
 Kernartikel nummer 1:
 "ONDERWIJS op Cuba". Vraag dit nummer
 aan als gratis proefnummer via
 sez@klikSAFE.nl of 0184 611 607.

Bruinisse: gezellige familiecamping!
 10 min. van strand.
 Verhuur SAFARITENT/stacaravan.
 Ook stalling. www.dewelblok.nl

Vakantiehuis te huur in Lunteren.
 Landelijk en rustig gelegen op de
 Veluwe. Periode mei t/m september.
 4 tot 6 personen. Tel 0611264154.

Vakantie vieren in Yerseke en omgeving?
www.bluegreenholiday.nl

Te huur: 6 à 7-pers. vakantiewoning op
rustig park in ZOUTELANDE,
 op loopafstand van strand. Ook geschikt
 voor ouder echtpaar; alles gelijkvloers,
 of 2 echtparen. V.v. wasmachine,
 -droger, vaatwasser en Wi-Fi. Bezet
 wk. 29 t/m 31. www.springvloed13.nl
 of 0118-581664/06-36016064

W *werkmattalent.nl*
 SCHOOLCOÖRDINATOR CBS DE ZAAIER - WIJNGAARDEN
 JURIDISCH SECRETARISSE HEIJINK & MEURE - RENSWOUDE
 CHAUFFEUR KLEIN RIJBEWIJS ALBEKA - NIEUWEGEIN
 CNC VERSPANNER / FREEZER VWF - WOUDENBERG
 VERKOOPADVISEURS CAPASBED - HEEL NEDERLAND
 MARKETING & COMM. TALENT ATELIER 3 - SCHERPENZEEL

Rouw- gelegenheid- koorjurkjes
kindergelegenheidskleding.nl
 0577-401193/06-36392103

Te huur in Ommeren (Betuwe):
 zelfst. woonruimte (ca. 70m²)
 met ruim buiten, 1 à 2 pers. Vanaf juni.
 Tel. 06 1026 1282

ISRAËL reis DV oktober 2018
 Ga mee met de Bosrand naar Israël.
 Voor info: www.goedideereizen.nl/34082.
 Op de Bosrand avond van 7 april
 besteden we hier aandacht aan.

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING

P.H. VAN DER LEER
 Veenendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding
 bij het verzorgen van alleen begrafenissen

P.H. van der Leer

T 0318 - 526641

E info@phvanderleer.nl

M 06 - 46376232

W www.phvanderleer.nl

Welkom op onze site!
Ruim 60.000 boeken op:
www.derooboeken.nl

ROEMEENSE PANFLUITEN,
BLOKFLUITEN, MUZIEKSTAN-
DAARDS EN NOG VEEL MEER!

R. Mulder - Staphorst
 06-12610628 of 0522-474256

www.muldermuziekinstrumenten.nl

Uw vakantie in een compleet ingericht
 LODGE VILLA (6 tot 8 pers.)
 Direct aan het Lago- Maggiore in Italië
 Info: 055 7507930 www.familylodges.nl

Fides

praktijk voor hulpverlening en diagnostiek

Een vertrouwd adres voor hulp
aan kinderen, jongeren en volvas-
senen vanuit een Bijbelse visie.

Wij bieden o.a. hulp bij:

- Opvoedingsvragen
- Relatie- of werkproblemen
- Sombereheid, angst, piekeren
- Psychische klachten
- Gezinsproblemen
- Identiteits- en andere vragen

U kunt bij ons ook terecht voor
 psychologisch onderzoek,
 indicatieaanvragen en onderzoek,
 begeleiding en training van mensen
 met een verstandelijke beperking.

Bel voor informatie of aanmelding

Tel. 0342 - 41-99 77

Van Breugelplantsoen 1

3771 VM Barneveld

www.fideshulpverlening.nl

Cedrah

Open Huis

Huurappartementen Oorden Staete

Bent u op zoek naar een levensloopge-
 schikt en volledig gerenoveerd huurap-
 partement? Oorden Staete te Rotterdam
 beschikt na renovatie over 115 levens-
 loopgeschikte huurappartementen die
 volledig voldoen aan de eisen van deze
 tijd. Duurzaamheid, energiezuinigheid
 (energielabel A/A+) en wooncomfort vor-
 men de uitgangspunten voor de renovatie.
 De appartementen zijn beschikbaar vanaf
 de zomer 2018. De huurprijzen zijn vanaf
 € 650,- p/m, exclusief servicekosten.

Nieuwsgierig geworden? U bent van harte
 welkom op woensdag 11 april van 16.00
 uur tot 20.00 uur, of op zaterdag 14 april
 van 10.00 tot 14.00 uur.

Meer info

Kijk op www.oordenstaete.nl of neem
 contact op met de woonconsulenten van
 Cedrah via 010 207 58 58.

Oorden Staete

Nudenoord 38
 3079 ZH Rotterdam
www.cedrah.nl

Cedrah
 Wonen · Zorg · Diensten

Psalmen zingen in de Doelen

T.B.V. HELPENDE HANDEN

**D.V. MAANDAG
21 MEI 2018**
2E PINKSTERDAG
18.45 - 21.30 UUR

Algehele leiding:
Ds. C. van Krimpen

Appèlwoord:
Hendrik-Jan Colijn,
directeur Helpende Handen

Organist:
Pieter Heykoop

Tweede Pinksterdag 2018 organiseert Burgtours samen met Helpende Handen een psalmzangavond voor en met mensen met een beperking. Naast veel samenzang met alle aanwezigen is er ook gelegenheid voor 150 mensen met een beperking – onder wie cliënten van Adullam, de Schutse en Siloah – op het podium diverse psalmen te zingen, solo zingen, dirigeren en collecteren. In de pauze is er gelegenheid elkaar te ontmoeten.

Burgtours regelt (bij voldoende busvervoer belangstelling) bussen vanuit Goes – Yerseke – Barneveld. De prijs voor een busretour is € 13,- p.p. Uw inschrijving voor het busvervoer ontvangen we graag voor 30 april.

(vergeet niet om ook uw kaartjes te reserveren voor de Doelen)

helpende handen staat naast je

Margrietstraat 30, 4401 EZ Yerseke | Tel. 0113-573681
Mob. 06-22296733 | info@burgtours.nl | www.burgtours.nl

Voor meer informatie en al onze reizen zie onze **WEBSITE!**

Wordt u onze directeur-bestuurder?

Ds. J. Fraanjeschool
voor basisonderwijs

HERHAALDE OPROEP

Wij zoeken voor onze basisschool De Burcht een directeur-bestuurder die:

- Identiteitsdrager is van de schoolorganisatie en deze identiteit van harte uitdraagt;
- Daadkrachtig leiding geeft met hart en oog voor de leerkrachten, leerlingen en ouders;
- Enthousiast de ontwikkeling van het onderwijs en de organisatie stimuleert;
- Belijdend lid is van de Gereformeerde Gemeenten.

Wij bieden de directeur:

- Een school met 394 leerlingen en een team van circa 40 medewerkers;
- Een gedreven team dat zich met toewijding wil inzetten voor de onderwijskwaliteit;
- Een fijne werksfeer met oog voor elkaars welbevinden en verantwoordelijkheid;
- Samenwerking binnen een MT van 3 teamleiders.

Meer informatie

De Ds. J. Fraanjeschool in Barneveld bestaat uit de scholen De Burcht en De Vesting. Beide scholen zijn onderdeel van de Gereformeerde Gemeenten in Barneveld.

Voor meer informatie over de school, de inhoud van de functie en de procedure kijkt u op: www.fraanjeschool.nl. U kunt uw sollicitatiebrief met CV per e-mail tot uiterlijk D.V. zaterdag 14 april a.s. sturen naar bestuur@fraanjeschool.nl (t.a.v. secretaris schoolbestuur, dhr. E. Pladdet).

Meer informatie op www.fraanjeschool.nl

Reformatiorische Psychologenpraktijk Nederland

Reformatiorische Psychologenpraktijk Nederland biedt identiteit bewuste behandeling en begeleiding en psychologisch onderzoek aan volwassenen, jongeren en kinderen met psychosociale en psychologische vragen en problemen.

Ohmweg 1g, 2952 BD Alblasserdam
078 - 69 32 808 of info@rpnederland.nl
Bezoek onze website voor meer informatie, de tarieven en aanmelding.
www.rpnederland.nl

Identiteitsbewust • Persoonlijk • Vertrouwelijk • Doelgericht

Te huur in Kootwijkerbroek; een ruime vrijstaande woning met 5 slaapkamers voor max. een jaar. Tel. 06-53405696.

NATUUR- EN LANDSCHAPSCAMPING

"DE VERBORGEN HOEK"
Kom kamperen op Camping De Verborgten Hoek FRIESLAND of huur CHALET of compleet ingerichte LODGETENT (6-8 of 8-10 pers.) bij de FRIESE MEREN.
www.deverborgtenhoek.nl 0514-602065

Mooi vakantie-appartement in **Hoog Sauerland.**
www.huizesolagrati.net

Mediation of bemiddeling nodig?

Bel 030 - 760 10 00 of mail mr.pjdenboef@jdb-advocaten.nl

Janssens ■ Den Boef
advocaten

ES Vakanties
Vakanties in eigen sfeer

OOSTENRIJK, vanaf €495,- huurt u een **stacaravan op gezinscamping**. Recreatieteam, kerkdiensten, zon, water en bergen. Info: 055-3030083
www.es-vakanties.nl

D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Autisme in je relatie?

Wat betekent het als er sprake is van autisme in je relatie?
Door middel van dit symposium gaan we in gesprek met u over facetten waarop regelmatig lijdensdruk en/of problemen ervaren worden, zoals bijvoorbeeld:

- Intimiteit en Seksualiteit
- Autisme gerelateerde problematiek in het gezin
- Cassandra syndroom.

Daarnaast krijgen deelnemers tijdens het forum de kans om (persoonlijke) vragen te stellen aan de sprekers.

Kom naar het symposium!

Sprekers
Ben Zijl, Ton Twigt en Marieke de Bruin-Nobel.

Locatie
Calvijn College, Kerkpolder 50, 4413 GB Krabbendijke

Wanneer?
26 mei 2018

Tijd
10:00u t/m 14:00u

Kosten
€ 19,95 per persoon

Het symposium 'Autisme in je relatie' wordt georganiseerd door:

Aanmelden?
Digitaal via secretariaat@deviaa.nl

T 078 4444 000
E secretariaat@deviaa.nl deviaa.nl

Relaties
Seksualiteit
Burn-out
Onzekerheid
ADHD – Autisme
Identiteit
Opvoeding
Rouw

WWW.ABCONCONSULTS.NL

ABCCONSULTS
Precies de hulp die je nodig hebt!

Urgent need for Reformed education in Canada

Calvin Christian School, affiliated with the NRC (Ger. Gem.) of Southern Alberta, has several teaching vacancies for 2018-2019 which will impact our ability to offer continued education to the children of our congregations.

We would be grateful to welcome applications from competent, versatile, and dedicated teachers of any grade/age level, who also have a love for the truth which is according to godliness. More information about CCS can be found at lesgevenincanada.nl. Should the Lord incline your heart to apply, please submit a cover letter with your resumé or c.v. to office@ccschool.ca.

Calvin Christian School
Coalhurst, Alberta

For more information about the vacancies, available immigration support, or the application process, please contact the principal Marc Slingerland:

001-403-381-3030
marc.slingerland@ccschool.ca

Nieuw! Gezinshuis in Lieren

**Nog plaats
voor 2 cliënten**

Op 1 februari 2018 startte in Lieren onder leiding van Maarten en Elsbeth van Leersum en onder verantwoordelijkheid van Siloah een Gezinshuis. In deze woonvoorziening is plaats voor vier bewoners met een verstandelijke beperking die baat hebben bij kleinschaligheid en de structurele aanwezigheid van een beperkt aantal begeleiders. De bewoners worden deel van het 'gezin' en doen mee in het dagelijkse leven. Verder hebben de bewoners een waardevolle daginvulling. Daarbij kan gedacht worden aan werk, dagbesteding of scholing.

Belangstelling? Neem dan contact op met Siloah!

Een intakemedewerker van Siloah bezoekt op aanvraag belangstellenden thuis met informatie. Een bezoek aan het Gezinshuis is daarbij mogelijk.

Zwarte Bergweg 11, 7364 AB Lieren - clientservicebureau@siloah.nl - www.siloah.nl

NU OOK IN DE HOEKSCHEN WAARD

VAN WAGENINGEN
BEGRAFNISVERZORGING

Na ruim 50 jaar als familiebedrijf op Goeree-Overflakkee werkzaam te zijn geweest willen wij onze activiteiten uitbreiden naar de Hoeksche Waard.

Ons familiebedrijf kenmerkt zich door betrokkenheid, betrouwbaarheid en persoonlijk contact.

Wij verzorgen alleen begrafenissen.

Voor informatie:

J. van Wageningen
Westdijk 31, 3244 BM Nieuwe Tonge
Telefoon 0187 651616 Mobiel 06 53241569

www.begrafnisverzorgingvanwageningen.nl

Onesiforus

NEDERLANDSE STICHTING
VOOR CHRISTELIJKE HANDEIKING

De doelstelling van de interkerkelijke stichting is het verlenen van geldelijke steun aan, met name vanwege gemoedsbezwaren, in financiële moeilijkheden geraakte personen, gezinnen e.a.

Alle hulpaanvragen worden door een commissie getoetst en besproken met de diaconie.

Om haar doel te realiseren is de stichting afhankelijk van giften, collecten en legaten.

U kunt uw bijdrage storten op:
NL36 RABO 0354 2210 00 of
NL76 INGB 0004 1778 00
t.n.v. "Onesiforus"

Bestuur:

dr. W.J. op 't Hof (voorz.)
W.A. Barth (secr.)
ds. A. den Hartog
G. Hop
J. B. Philibert
C. Vos

Comité van aanbeveling:

ds. D. Heemskerk
ds. J. Roos

Adviescommissie:

mr. drs. S. Visser
F. Bouman
D.C. van der Ploeg

Aanvragen en informatie:
www.onesiforushulp.nl

p.a. Weegje 2 | 3295 CT | 's Gravendeel | info@onesiforushulp.nl

Colofon

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteurs: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J.J. Verhage

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E givanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@kliksafe.nl

Meditaties

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 06-5773987
E jvthul@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten

J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk
T 0180-420865, F 0180-423583
E jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten:
uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum
van verschijning van De Saambinder in de
daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
vóór de week van verschijning aangele-
verd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,35 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De
Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 14,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober)
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
*afwijkend tarief voor:
Canada: \$165, USA: \$140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden bijdragen, kerknieuws, berich-
ten en advertenties zonder overleg aan te
passen, in te korten of zonder opgave van
reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aan-
sprakelijkheid betreffende de inhoud van
de advertenties en de (recensies van de)
aangekondigde boeken.

de Saambinder *Bewuste keuze*

Ds. Labee over: **Wederopstanding des vleses**

Geloven in de wederopstanding des vleses (en een eeuwig leven)? Legt u mij nu eens uit, hoe ik dit zou kunnen geloven?

Wederopstanding

Als de vraagsteller hoopt dat we allerlei redelijke argumenten zouden geven om het elfde geloofsartikel te staven, moeten we hem teleurstellen. Alle twaalf artikelen van het Apostolicum zijn gelóófsartikelen. Met de Heilige Schrift belijden we: 'Het geloof nu is een vaste grond der dingen die men hoopt, en een bewijs der zaken die men niet ziet' (Hebreeën 11 vers 1). Wel willen we een Schriftbewijs geven uit het Oude en Nieuwe Testament. We horen de beproefde Job spreken: 'Want ik weet: mijn Verlosser leeft, en Hij zal de laatste over het stof opstaan; En als zij na mijn huid dit doorknaagd zullen hebben, zal ik uit mijn vlees God aanschouwen; Denwelken ik voor mij aanschouwen zal, en mijn ogen zien zullen, en niet een vreemde; mijn nieren verlangen zeer in mijn schoot' (Job 19 vers 25 tot 27). De kanttekenaren schrijven hier (nummer 42, met weglating van de verwijsteksten) onder andere bij: 'Hij wil zeggen: Dewijl ik tegenwoordig zo ellendig ben, en daarenboven verdacht gemaakt word dat ik God niet vrees, noch op Hem hoop, hoewel ik mij hiertevoren daarover verklaard heb, zo verklaar ik nu, dat ik geloof dat de beloofde Messias mijn Zaligmaker is, Die mij ten jongsten dage ten eeuwigen leven opwekken zal'. De apostel Paulus maakt korte metten met de mensen die in Korinthe de opstanding ontkennen: 'En indien er geen

opstanding der doden is, zo is Christus ook niet opgewekt' (hoofdstuk 15 vers 13). Bijzonder is de verklaring die onze vaders daarbij geven in de kantlijn, nummer 35: 'Dat is, zo zal deze ongerijmdheid daaruit moeten volgen, dat Christus niet opgewekt is uit de doden. De reden hiervan is, omdat Christus het Hoofd is en de gelovigen Zijn leden zijn, die tezamen één lichaam maken. Zo de leden niet levend zouden gemaakt worden, zo zou het Hoofd ook niet levend zijn. Want het zou een wanschape lichaam zijn, waarvan het Hoofd zou leven en de leden dood zijn en blijven'. Dan is ook de prediking onwaarachtig en het geloof vals. Dan zijn de ware christenen nog in hun zonden en zijn alle gestorvenen in de Heere voor eeuwig rampzalig. Het is gelukkig anders en het geloof mag het Paulus weleens nastamelen: 'Maar nu, Christus is opgewekt uit de doden, en is de Eersteling geworden dergenen die ontslapen zijn' (vers 20). Het is Pasen geworden en Jezus leeft! En allen die in Hem ontslapen (zijn), zullen op de jongste dag in heerlijkheid worden opgewekt.

Van het vlees

We kunnen de troost van dit geloofsartikel voor Gods kinderen (!) kernachtig samengevat, terugvinden in de Heidelbergse Catechismus, zondag 22, vraag en antwoord 57: 'Wat troost geeft u de opstanding des vleses? Dat niet alleen mijn ziel na dit leven van stonden aan tot Christus, haar Hoofd, zal opgenomen worden, maar dat ook dit mijn vlees, door de kracht van Christus opgewekt zijnde, wederom met mijn ziel verenigd en aan het heerlijk lichaam van Christus gelijkvormig zal worden'. Mogen we nog even die paar woorden 'dit mijn vlees' spellen? Dit lichaam der zonde en des doods, nog gezond of al aftakelend, aangetast door een vreselijke ziekte of gehandicapt zal worden gezaaid in oneer. Het moet naar het graf om weder te keren tot stof. Maar dat is niet het laatste! Er zal iets gebeuren door de kracht van Christus: het zal worden opgewekt, samengevoegd met de ziel en gelijkvormig worden aan de Eerstgeborene uit de doden. De vraagsteller en alle lezers moeten maar smeken om de gave van dit ware geloof. Dan mogen we met hart en mond belijden doen, ook met het elfde artikel van de Apostolische Geloofsbelijdenis: 'wederopstanding des vleses; en een eeuwig leven'.

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.